

LÄKEMEDELSFÖRSÄKRINGEN

Om man som patient blir skadad av ett läkemedel så är det mycket svårt att få ersättning genom att stämma någon i domstol. Tanken bakom Läkemedelsförsäkringen är att den som råkat ut för en allvarlig eller oväntad läkemedelsskada ska ha möjlighet att få ekonomisk kompensation.

Att få ersättning via Läkemedelsförsäkringen är för patienten betydligt enklare än om man skulle försöka få ersättning via domstol. Beviskraven är lägre och man har möjlighet att i vissa fall få ersättning också för kända biverkningar.

Läkemedelsförsäkringen är ett frivilligt åtagande från den samlade läkemedelsbranschen i Sverige och omfattar mer än 99% av de läkemedel som säljs i Sverige.

För alla läkemedel så gör myndigheterna i samband med att de godkänns en avvägning av risken av läkemedlet mot den nytta som läkemedlet medför. Dessa bedömningar görs på gruppnivå och även om ett läkemedel totalt sett anses som mycket säkert så kommer det på grund av den stora biologiska variationen mellan människor att för de flesta läkemedel finnas några känsliga individer som riskerar att drabbas av skador. I de flesta fall är det inte möjligt att på förhand veta vem som kommer att drabbas. Det är för att kunna ge ersättning för sådana skador som Läkemedelsförsäkringen finns. Man kan se det som en olycksfallsförsäkring för läkemedelsolyckor.

När skadan bedöms avgör man först om det finns en övervägande sannolikt samband mellan läkemedlet och skadan, det är ett alltså lägre beviskrav än vid en domstolsprövning där man kräver bevisat samband.

I nästa steg så jämför man skadan med grundsjukdomen och bedömer hur läkare och patient kunnat förutse skadan. Generellt så kan man säga att ju allvarligare grundsjukdomen är desto svårare skada krävs för att man ska få ersättning, och ju mer förutsägbar skadan är, desto svårare är det att få ersättning. Till exempel så är det inte troligt att man får ersättning för att man tappar håret vid en cancerbehandling. Dels så är grundsjukdomen svår och dels är skadan något som man tagit med i beräkningen när man satte in behandlingen.

En förutsättning för att Läkemedelsförsäkringen ska gälla är att läkemedlet tillhandahållits i Sverige och att den som står bakom läkemedlet är delägare i LFF. Man kan alltså inte få ersättning från den svenska läkemedelsförsäkringen för ett läkemedel som man fått utskrivet vid en utlandsresa.

Försäkringen gäller inte läkemedel som köpts över internet annat än om det sker via ett apotek som anmält försäljning via internet till Läkemedelsverket. Det förekommer en hel del förfalskade läkemedel på internetmarknaden och vi vill varna för att köpa läkemedel från okända aktörer den vägen. Man vet inte vad man får i sig, det kan vara både skadliga doser och skadliga ämnen, och Läkemedelsförsäkringen gäller inte om man blir skadad.

Läkemedelsförsäkringen gäller heller inte för Naturläkemedel, Traditionella växtbaserade läkemedel eller homeopatiska läkemedel.

Om man blir skadad av ett läkemedel som har blivit utskriven till någon annan så gäller inte heller Läkemedelsförsäkringen.

Det ställs krav även på patienten för att man ska kunna få ersättning. Till exempel så ersätts inte skador på grund av uppenbar vårdslöshet eller skador som kommer från missbruk av läkemedel. Om man äter receptfria läkemedel så förutsätts att man som patient läser bipacksedeln och tar till sig den information som finns där.

Om det varit en felaktig förskrivning som gett upphov till skadan så gäller inte heller Läkemedelsförsäkringen. Det kan till exempel röra sig om att läkemedlet skrivits ut i alldeles för hög dos. I sådana fall kan i stället Patientförsäkringen gälla. Det finns också fall där det kan vara svårt för expertisen att avgöra om det är läkemedlet i sig eller hur det användes som orsakade skadan. Ett sådant exempel är nervskador efter ryggbedövning då man efteråt inte vet om det är en skadlig påverkan av lokalbedövningsmedlet eller om det är injektionsnålen som orsakat skadan. I sådana fall brukar vi samråda med patientförsäkringen så att patienten inte ska hamna mellan stolarna.

Det är enkelt att göra en anmälan till oss. Enklast sker det genom att trycka ut en anmälningsblankett från vår hemsida och skicka in den till oss. Vi kommer sedan att ta in journalhandlingar och rådgöra med en medicinsk expert i bedömningen av om skadan ska få ersättning. Det brukar normalt ta 3-5 månader innan man får besked.

Från det att man fick kännedom om att det man drabbats av är en läkemedelsskada så ska man anmäla skadan inom 3 år. Det finns en yttersta tidsgräns på 15 år, efter det så kan man inte få ersättning.

Ersättningen bestäms enligt samma principer som hade gällt om man hade stämt någon i domstol och vunnit och det är enligt samma regelverk som gäller för Trafikförsäkringen och Patientförsäkringen.

Sveda och värk är den ersättning man får för den akuta sjukdomsperioden, fram till dess att skadan har nått ett stabilt tillstånd. Beloppet räknas fram enligt särskilda tabeller på samma sätt som till exempel i Trafikförsäkringen eller i domstol.

Ersättning för kostnader

Man får först och främst ersättning för de egna kostnader man haft på grund av skadan. Det kan till exempel röra sig om ersättning för läkarbesök och läkemedel.

Stadigvarande invaliditet, Lyte och men

När skadan har blivit stabil så kan man bedöma hur allvarlig den stadigvarande skadan är, det brukar kallas för lyte och men. Man fastställer då en invaliditetsgrad som blir högre ju svårare skadan är och beloppet framgår av särskilda tabeller. Ersättningen för sveda och värk, kostnader och lyte och men är skattefria.

Inkomstförlust

Man kan också få ersättning för förlorad inkomst genom försäkringen. Om det är frågan om långvarig förlust av inkomst så kan ersättningen ges som en livränta som betalas ut varje månad. Även pensionsförlust ersätts av försäkringen.

Den som inte är nöjd med Läkemedelsförsäkringens beslut kan överklaga till Läkemedelsskadenämnden, det ska göras inom 6 mån från det att man fått ett slutligt besked från försäkringen.

Läkemedelsskadenämnden består av sju ledamöter och regeringen utser ordförande och fyra andra ledamöter, varav två är medicinsk sakkunniga och två företräder patientintressen.

Bolaget har rätt att utse två ledamöter.

Om man är missnöjd även med Läkemedelsskadenämndens beslut så finns möjlighet att gå vidare till allmän domstol.

Det mesta om läkemedelsförsäkringen finns beskrivet på vår hemsida. Om man har fler frågor som inte har blivit besvarade i den här presentationen eller på vår hemsida så kan man gärna skriva till oss eller ringa så ska vi göra vårt bästa för att svara så snart vi kan.